

DRUK Nr 855

Łomża, dn. 12.04.2018r.

**PREZYDENT
MIASTA ŁOMŻA**

Pani Marianna Jóskowiak
Przewodnicząca Komisji Finansów
i Skarbu Miasta

Bieżąca analiza poziomu i struktury zadłużenia miasta z uwzględnieniem aktualnej sytuacji na rynku finansowym

Zadłużenie Miasta Łomża na dzień 31 grudnia 2017 r. wyniosło 118 777 921,97zł. i jest to zadłużenie z tytułu kredytów długoterminowych. W 2017 r. w porównaniu z rokiem poprzednim nastąpił wzrost kwoty długu o 0,49 %, tj. o kwotę 574 320zł. Stosunek kwoty długu do dochodów ogółem wynosi 33,58%. Zadłużenie Miasta Łomża na dzień 12.04.2018 r. wynosi 109 025 584,97zł. Szczegółowe informacje przedstawia tabela nr 1.

Tabela nr 1 Stan zadłużenia miasta w latach 2011-2018z tytułu kredytów i pożyczek

	2011	2012	2013	2014
Transze kredytów zaciągniętych w danym roku	37 235 385,00	24 878 287,00	27 031 334,00	17 208 630,00
Raty kapitałowe spłacone w danym roku	7 544 312,00	19 490 103,84	7 098 765,00	8 802 780,00
Zadłużenie na koniec roku	77 806 999,81	83 195 182,97	103 127 751,97	111 533 601,97
Kwota i % wzrostu długu	29 691 073,00 2011/2010 61,70%	5 388 183,16 2012/2011 6,92 %	19 932 569,00 2013/2012 23,95 %	8 405 850,00 2014/2013 8,15 % 2014/2010 131,80 %
	2015	2016	2017	2018*
Transze kredytów zaciągniętych w danym roku	10 279 777,49	9 999 155,30	10 000 000,00	38 500 000,00
Raty kapitałowe spłacone w danym roku	6 279 777,49	7 329 155,30	9 425 680,00	9 752 337,00
Zadłużenie na koniec roku	115 533 601,97	118 203 601,97	118 777 921,97	147 525 584,97
Kwota i % wzrostu długu	4 000 000,00 2015/2014 3,6 %	2 670 000,00 2016/2015 2,31 %	574 320,00 2017/2016 0,49 %	28.747.663,00 2018/2017 24,20% 2018/2014 32,27%

* dane na dzień 28.03.2018 r.

Miasto Łomża pomimo, znacznej kwoty długu posiada wysoką zdolność kredytową, co oznacza zdolność do terminowego i kompletnego wypełnienia zobowiązań oraz warunków zawartych umów kredytowych (Wykres nr 1). Spełnia wszystkie wskaźniki ustawowe zawarte w ustawie o finansach publicznych (art. 242 i 243) (Tabela nr 2).

Zgodnie z art. 92, art.217 i art. 242 ustawy o finansach publicznych (j.t. Dz. U. 2017 poz. 2077) jednostki samorządu terytorialnego mogą zaciągać kredyty i pożyczki na finansowanie planowanego deficytu budżetu jednostki, spłatę wcześniej zaciągniętych zobowiązań z tytułu emisji papierów wartościowych oraz zaciągniętych pożyczek i kredytów, wyprzedzające finansowanie działań finansowych ze środków pochodzących z budżetu Unii Europejskiej.

Tabela nr 3 Źródła finansowania wydatków majątkowych

	2011	2012	2013	2014
Wydatki majątkowe, w tym:	98 541 550,43	34 230 491,98	51 056 057,34	85 932 082,00
Dochody majątkowe, z tego:	59 592 218,77	13 024 721,68	29 973 552,01	61 565 408,25
<i>ze sprzedaży majątku</i>	<i>3 331 203,00</i>	<i>3 051 185,66</i>	<i>2 280 486,33</i>	<i>9 095 534,63</i>
Dochody bieżące przeznaczone na inwestycje	9 258 258,66	10 770 056,98	1 149 936,33	15 960 823,75
Kwota kredytu przeznaczona na inwestycje	29 691 073,00	5 388 183,16	19 932 569,00	8 405 850,00
Wolne środki	-	5 047 530,16	-	-
	2015	2016	2017	2018*
Wydatki majątkowe, w tym:	39 063 838,88	49 467 161,52	53 522 441,88	98 991 811,00
Dochody majątkowe, z tego:	10 716 759,36	14 985 290,75	21 979 998,93	50 631 320,00
<i>ze sprzedaży majątku</i>	<i>3 100 877,58</i>	<i>4 085 995,88</i>	<i>10 612 069,59</i>	<i>7 716 300,00</i>
Dochody bieżące przeznaczone na inwestycje	24 347 079,52	31 811 870,77	30 968 122,95	10 650 356,00
Kwota kredytu przeznaczona na inwestycje	4 000 000,00	2 670 000,00	574 320,00	28 747 663,00
Wolne środki	5 569 032,90	-	-	8 962 472,00

* dane na dzień 28.03.2018 r.

Korzystanie przez Miasto Łomża z kredytowania, jako metody finansowania wydatków majątkowych rodzi konkretne skutki, zarówno pozytywne jak i negatywne. Zaciąganie kredytów i pożyczek przez Miasto, umożliwia realizację zadań, na dużo wyższym poziomie pod względem ilościowym i jakościowym. Zwiększenie dostępności środków finansowych pozwala Miastu na realizację zadań z udziałem środków z budżetu Unii Europejskiej, przez co zwiększa jego atrakcyjność, a także poprawia warunki życia mieszkańców. Pomimo korzystnego oprocentowania kredytów, średnio 2,96% (2,34-3,19) w stosunku rocznym, skutkiem negatywnym są jednak koszty obsługi zadłużenia, wynoszące ponad 3 mln rocznie. W latach 2015-2017 pomimo nieznacznego, ale jednak wzrostu poziomu zadłużenia (w ciągu ostatnich 3 lat wzrosło ono zaledwie o 7 244 320zł), Miasto ponosiło niższe, niż to miało miejsce w latach poprzednich koszty na obsługę długu, o ok.

900 tys. zł rocznie (Tabela nr 3). Z aktualnych komunikatów Rady Polityki Pieniężnej wyraźnie wynika, że oficjalne stopy procentowe mogą pozostać na niezmiennym poziomie nawet do końca 2020 r., a więc jeszcze przez trzy lata.

Zaciągnięte kredyty pozwoliły na aplikowanie o środki zewnętrzne i na realizację dużej ilości zadań inwestycyjnych, ostatecznie z końcem roku na kwotę ogółem ponad 140 mln. zł. Dla porównania, w pierwszych trzech latach poprzedniej kadencji (2011-2013) Miasto zrealizowało inwestycje na kwotę ogółem prawie 184mln. zł. z tym, że zadłużenie miasta wzrosło o ponad 55mln. zł. (Tabela nr 4). Oznacza to, że w latach 2011-2013 wydatki inwestycyjne pokryte zostały w 30% kredytem, zaś w 70% środkami własnymi i zewnętrznymi (dofinansowanie). Natomiast w latach 2015-2017 wydatki inwestycyjne sfinansowano zaledwie w 4,93% kredytem a w 95,07% środkami własnymi i pozyskanym dofinansowaniem.

Tabela nr 4 Wydatki i dochody majątkowe w latach 2011-2018

	2011	2012	2013	2014
Dochody ogółem	285 651 435,11	246 204 846,14	268 599 401,38	310 985 876,15
Dochody bieżące	226 059 216,34	233 180 124,46	238 625 849,37	249 420 467,90
Dochody majątkowe	59 592 218,77	13 024 721,68	29 973 552,01	61 565 408,25
Wydatki ogółem	307 179 964,42	256 640 559,46	277 489 256,81	319 353 469,35
Wydatki bieżące	208 638 413,99	222 410 067,48	226 433 199,47	233 421 387,35
Wydatki majątkowe	98 541 550,43	34 230 491,98	51 056 057,34	85 932 082,00
	2015	2016	2017	2018*
Dochody ogółem	264 902 033,47	323 187 537,58	353 738 170,26	372 877 664,00
Dochody bieżące	254 185 274,11	308 202 246,83	331 758 171,33	322 246 344,00
Dochody majątkowe	10 716 759,36	14 985 290,75	21 979 998,93	50 631 320,00
Wydatki ogółem	274 471 066,37	321 416 599,62	354 015 129,20	410 587 799,00
Wydatki bieżące	235 407 227,49	271 949 438,10	300 492 687,32	311 595 988,00
Wydatki majątkowe	39 063 838,88	49 467 161,52	53 522 441,88	98 991 811,00

* dane na dzień 28.03.2018 r.

O możliwościach inwestycyjnych Miasta Łomża świadczy różnica między dochodami bieżącymi a wydatkami bieżącymi tj. nadwyżka operacyjna powiększona o dochody ze sprzedaży majątku i pomniejszona o rozchody z tytułu spłaty rat kredytów. W latach 2015-2017 dzięki m.in. podjętym działaniom racjonalizującym wydatki bieżące, następował wzrost nadwyżek operacyjnych od wartości 15 999 080,55zł w roku 2014 do 36 252 808,73zł w roku 2016. Na dzień 31.12.2017 r nadwyżka operacyjna ukształtowała się na poziomie 31 265 484,01zł. Analizę możliwości inwestycyjnych miasta bez zewnętrznych źródeł finansowania przedstawia tabela nr 5.

Tabela nr 5 Analiza możliwości inwestycyjnych Miasta Łomża bez środków zewnętrznych

	2011	2012	2013	2014
Nadwyżka operacyjna	17 420 802,35	10 770 056,98	12 192 649,90	15 999 080,55
Dochody ze sprzedaży majątku	3 331 203,00	3 051 185,66	2 280 486,33	9 095 534,63
Rozchody (spłaty rat kapitałowych kredytów)	(-7 544 312,00)	(-19 490 103,84)	(-7 098 765,00)	(-8 802 780,00)
Dochody własne (przeznaczone na inwestycje)	13 207 693,35	-5 668 861,20	7 374 371,23	16 291 835,18
	2015	2016	2017	2018*
Nadwyżka operacyjna	18 778 046,62	36 252 808,73	31 265 484,01	10 650 356,00
Dochody ze sprzedaży majątku	3 100 877,58	4 085 995,88	10 612 069,59	7 716 300,00
Rozchody	6 279 777,49	7 329 155,30	9 425 680,00	9 752 337,00
Dochody własne (przeznaczone na inwestycje)	15 599 146,71	33 009 649,31	32 451 873,60	8 614 319,00

* dane na dzień 28.03.2018 r.

Poziom nadwyżki operacyjnej i dochodów ze sprzedaży majątku ma kluczowy wpływ na możliwości obsługi długu oraz spłaty rat w roku bazowym i latach następnych oraz poziom wydatków majątkowych (inwestycyjnych).

Miasto Łomża ma bardzo duże potrzeby inwestycyjne, które przekraczają znacznie możliwości budżetowe. Aby sprostać potrzebom rozwojowym oraz skorzystać z możliwości pozyskania dofinansowania do realizowanych inwestycji ze środków zewnętrznych, konieczne jest sięganie po zewnętrzne źródła finansowania, takie jak kredyty i pożyczki bankowe. Jak z powyższej analizy wynika, zaciągnięte kredyty i pozyskane zewnętrzne dofinansowanie pozwoliły na realizację większej ilości zadań inwestycyjnych na kwotę ogółem odpowiednio; w roku 2015 o 23 464 692,17zł, w 2016 roku o kwotę 16 457 512,21zł, w 2017 roku o 21 070 568,28zł. Planowany do zaciągnięcia w 2018 roku kredyt, pozwoli na aplikowanie o środki z budżetu Unii Europejskiej i tym samym większą realizację inwestycji o kwotę ogółem 90 377 492,00zł.

Podjęcie decyzji o zaciągnięciu kolejnych zobowiązań dłużnych, zawsze jest poprzedzone przeprowadzeniem analiz i prognoz wskazujących prawną i ekonomiczną zdolność kredytową Miasta. Celem tych działań jest:

- wyznaczenie bezpiecznego poziomu zadłużenia, gwarantującego utrzymanie płynności finansowej w krótkim i długim okresie;
- dobór instrumentów dłużnych w różnych wariantach progностycznych;
- dopasowania terminów spłat do możliwości finansowych Miasta.

W odniesieniu do możliwości finansowych Miasta, jak wynika z danych sprawozdawczych z lat poprzednich oraz danych o wykonaniu roku 2017, miasto Łomża w każdym roku osiągało dodatnie salda operacyjne. W latach 2014-2017 następował zdecydowany wzrost nadwyżek i w każdym

z tych lat nadwyżka operacyjna znacznie przekraczała wartości planowanych do spłaty rat kapitałowych kredytów i pożyczek. Bazując więc na danych historycznych należy stwierdzić, że przyjęte założenia w Wieloletniej Prognozie Finansowej na lata spłaty już zaciągniętych jak i planowanych do zaciągnięcia kredytów, są realne.

Poziom zadłużenia Miasta Łomża jest stabilny, nie zagrażający jego gospodarce finansowej, a wskaźniki wynikające z art. 242 i 243 ustawy o finansach publicznych mają zdecydowanie lepsze wartości, niż miało to miejsce na początku obecnej kadencji.

Na dzień sporządzenia informacji miasto oprócz kredytów długoterminowych posiada zobowiązania na kwotę ogółem 2 450 000,00zł w tym wobec:

- Społeczno-Oświatowego Stowarzyszenia Pomocy Pokrzywdzonym i Niepełnosprawnym EDUKATOR w kwocie 2 200 000,00zł z terminem płatności odpowiednio: w 2018r. – 1 200 000,00zł, w 2019r. – 1 000 000,00zł.,
- Społeczne Stowarzyszenie Prasoznawcze STOPKA w kwocie 250 000,00zł z terminem płatności w 2019 r.,
- Zakładu Doskonalenia Zawodowego w kwocie 824 051,82 z terminem płatności w 2019 r.

PREZYDENT MIASTA

mgr Mariusz Chrzanowski

Komunikat Rady Polityki Pieniężnej bez istotnych zmian

W komunikacie po marcowym posiedzeniu Rada podtrzymała ocenę, zgodnie z którą "obecny poziom stóp sprzyja utrzymaniu polskiej gospodarki na ścieżce zrównoważonego wzrostu oraz pozwala zachować równowagę makroekonomiczną". Podobnie jak przed miesiącem, RPP stwierdziła w komunikacie, że "bieżące informacje wskazują na korzystne perspektywy wzrostu aktywności w polskiej gospodarce mimo oczekiwanego nieznaczного obniżenia się dynamiki PKB w kolejnych latach", a "zgodnie z dostępnymi prognozami w horyzoncie oddziaływania polityki pieniężnej inflacja utrzyma się w pobliżu celu inflacyjnego".

Deklaracje, jakie padły na marcowym posiedzeniu Rady Polityki Pieniężnej wywarły wpływ nie tylko na przewidywania ekonomistów i analityków w kwestii stóp procentowych, lecz także na rynkowe stawki WIBOR. Te ostatnie obniżyły się co prawda jedynie symbolicznie, ale niewykluczone, że na tym ich zmiany się nie skończą.

Mimo pozostawienia przez Radę Polityki Pieniężnej oficjalnych stóp procentowych na niezmiennym poziomie, po marcowym posiedzeniu w dół poszły jednak stawki rynku międzybankowego, stanowiące podstawę wyliczania kosztu kredytów oraz oprocentowania niektórych rodzajów obligacji. WIBOR 3-miesięczny obniżył się z 1,72 do 1,71 proc., a 6-miesięczny z 1,81 do 1,8 proc. To zmiana symboliczna, mająca niewielkie praktyczne znaczenie, bowiem jej konsekwencje dla kredytobiorców będą ledwie dostrzegalne.

Na tę symboliczną zmianę warto jednak zwrócić uwagę z dwóch powodów. Po pierwsze, jest to już drugi na przestrzeni kilku miesięcy spadek wysokości 3-miesięcznej stawki WIBOR. Pierwszy miał miejsce w grudniu ubiegłego roku i wynosił także jedną setną punktu procentowego (z 1,73 do 1,72 proc.).

Po drugie, wcześniej stawka pozostawała bez zmian przez dwanaście miesięcy, a wysokość WIBOR 6-miesięcznego stała w miejscu przez piętnaście miesięcy, mimo że w tym czasie inflacja wzrosła momentami o 2,5 punktu procentowego (z zera w listopadzie 2016 r. do 2,5 proc. w listopadzie 2017 r.).

Można przypuszczać, że obecnie wchodzimy w okres większej zmienności rynkowego kosztu pieniądza, a więc częstszych zmian wysokości stawek WIBOR, mimo wyraźnej deklaracji Adama Głapińskiego, przewodniczącego RPP i prezesa NBP, z której wynika że oficjalne stopy procentowe mogą pozostać na niezmiennym poziomie nawet do końca 2020 r., a więc jeszcze przez trzy lata.

Deklaracja ta jest bowiem warunkowa, czyli odnosi się do obecnej sytuacji i aktualnych prognoz.

Co prawda w najbliższym czasie dość prawdopodobna jest kontynuacja spadkowej tendencji stawek WIBOR, to jednak nie wydaje się, by mogły one obniżyć się więcej niż o 1-2 setnych punktu procentowego, a tym bardziej wrócić do 1,67 proc. w przypadku WIBOR 3-miesięcznego i 1,74 proc. dla WIBOR 6-miesięcznego, a więc poziomów notowanych w pierwszej połowie 2016 r.

W marcowej projekcji, analitycy Departamentu Analiz Ekonomicznych NBP obniżyli prognozę górnego poziomu inflacji na 2019 r. z 3,7 do 3,6 proc., co utwierdza przedstawicieli RPP w przekonaniu, że obecna wysokość stóp procentowych jest właściwa.

Kolejne projekcje, czyli lipcowa lub listopadowa, mogą jednak przynieść zmiany prognoz, podążające za zmieniającymi się warunkami. Nie można zaś wykluczyć, że będą one musiały uwzględnić ponowny powrót presji inflacyjnej, a co za tym idzie mogą wpłynąć na zmianę nastawienia Rady Polityki Pieniężnej, skracając perspektywę podwyżki stóp procentowych. Konsekwencją byłby prawdopodobnie wzrost stawek WIBOR.

Poziom inflacji i 3-miesięczna stawka WIBOR (w proc.)

